

Bu da benden Türkçem

Mehmet Akşit

Türk göçmen çocukların Hollanda’da Türkçesiz büyümeye zorlanmasının etkileri ne olabilir? Aslında Türkçesizliğin bizi nereye götüreceğini tahmin etmek hiç de zor değil. Bu yazımda bizim çocuklarımızın başrolü oynayacağı Türkçesiz bir Hollanda’yı tanıtmaya çalışacağım. Haydi, şimdi koltuğunuza rahatça oturunuz ve en geç 15 yıl sonra ortaya çıkacak manzarayı seyre dalmız.

1. Suç oranının artması

Kimlik sorunu kişinin kendisi ile barışık olmamasından kaynaklanıyor. İki yıl önce izlediğim bir bilgilendirme toplantısında, birçok suçlu göçmen genç üzerinde inceleme yapmış bir uzman, suç işleyenlerin hemen hepsinde kimlik sorunu olduğunu belirtmişti [1].

Yurt dışında yaşayan Hollandalılara Hollandaca eğitimi veren 200 den fazla okul var. Bu okulların masrafları Hollanda hükümetinden destek alan SNOB vakfı tarafından karşılanıyor. Bakın bu vakıf yurt dışında oturan Hollandalılara ne diyor [2]: “Ana diline egemen olmak insanın kendi kimliğini geliştirmesine yardımcı olur”. Her şey gayet açık: Çocuklarımız Türkçeyi öğrenmezlerse kimlik sorunları ile kıvrınacaklar. İstisnalar olsa bile çocuklarımız arasında suç işleme oranı giderek artacak. Günümüzde kimlik sorununu Türklere çok daha ciddi bir şekilde yaşayan bazı göçmen topluluklarında suç oranının çok yüksek olduğunu zaten gözlemlemiyor muyuz?

2. Okulda başarısızlık

Eğitimciler açık bir şekilde belirtiyorlar [3]: “Bir çocuğun okulda başarılı olması ancak kendine güvenmesi ile olur”. Göçmen çocuklar üzerine araştırma yapan uzman bir psikologun yazdıklarını dikkatle okuyunuz

[4]: “Göçmen çocuklara yapılan baskılar ve aşağılamalar, onları olumsuz yönde etkilemekte ve çocuklarda ruhsal sorunların ortaya çıkmasına neden olmaktadır”. Çocuklarımızın Türkçeyi düzgün konuşabilmesi onların öz güvenini ve saygınlığını artıracaktır. Böylece çocuklarımız olumsuz baskılardan daha az etkilenerek okulda başarılı olacaklardır.

3. Dil fakirliği

SNOB vakfı bakınız dil öğrenmek konusunda nasıl bir öneride bulunuyor [2]: “Eğer bir çocuk ana diline egemen olursa, diğer dilleri öğrenmesi genellikle çok daha kolay olmaktadır”. Göçmen çocukların ana dilini yok etmek onların bebeklikten beri elde ettiği bilgileri yok ettiği için son derece zararlıdır. Şu gerçeği unutmayınız: Eğer çocuğunuz okulda başarısızsa, bunun Türkçe bilmek ile uzaktan yakından hiçbir ilişkisi yoktur!

Kanadalı bilim adamlarının yıllar süren araştırmalar sonucunda elde ettiği gerçeklere bir bakınız [5]: “İki dilli çocuklar tek dillilere göre çok daha zeki olmaktadır. Ayrıca iki dilli insanların yaşlılıkta bunama olasılığı çok daha azdır”.

4. Boşalan camiler ve kültür merkezleri

Türkçe bilmeyen bir kişinin de Müslüman olabileceğini ve Hollanda okullarında Müslüman din görevlerinin yetişmesi ile birlikte ileride Hollandaca konuşan Müslüman bir cemaatin oluşabileceğini öne sürebilirsiniz. Ancak yıllar ilerledikçe bunun tersini göreceğiz. İşte nedenleri:

Hollanda’da kiliselerin giderek kapılarına kilit vurduğunu biliyoruz. Sadece Hollanda kültüründen etkilenen çocuklarımızın Hollanda’da esen bu inançsızlık rüzgârından nasibini almaması mümkün değil. Ayrıca

Hollanda medyasında Müslümanlık karşıtı yapılan yoğun propagandadan Türkçe bilmeyen çocuklarımızın etkilenmesi çok doğal.

İkinci neden, Hollandaca yayınlanan Müslümanlık ile ilgili kitap çeşidinin yeterli olmaması. Mevcut kitapların birçoğu da zaten Türkçe ve Arapçadan tercüme.

Üçüncüsü, Türkçeyi unutmaya zorlanan çocuklarımız aynı zamanda anne ve babalarının dininden de soğuyacaktır. Çünkü çocuklarımız için Türkçeyi unutma olayı, sözgelimi İspanyolcayı unutmak gibi bir olay değildir. Atalarından miras kalan değerleri reddetme olayıdır. Bu miras içinde hiç kuşkusuz inanç da bulunmaktadır.

Türkçesizlikten sadece camiler değil bütün kültür derneklerimiz etkilenecektir. Zamanla Hollanda'da Türk kültürü üzerine sürdürülecek çalışmalar turistlere verilen basit bilgilerden öteye geçmeyecektir.

5. Giderek artan ayrımcılık

Hükümetin ana dilini öğrenme hakkını göçmen çocuklardan esirgemesi, söz gelişi, araba vergisini artırmak gibi bir karar değildir. Eğer demokrat geçinen bir ülkede kamuoyu bu tür yaptırımları normal karşılıyorsa, o ülkenin geldiği aşama alarm zillerini çaldırarak kadar vahim demektir. Çünkü azınlık haklarının esirgenmesi sadece dille kalmayacak, aşağılama, ayrımcılık ve kişisel hakları kısma gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkacaktır. Zaten son zamanlarda azınlık haklarını hiçe sayan davranışlarla sık sık karşılaşmıyor muyuz? Fikir özgürlüğü bahanesi ile azınlıklara her türlü hakaret yapılmıyor mu? Eğer azınlıklardan bir kişi suç işlerse, sanki o suç bütün azınlıklar tarafından işlenmiş gibi bir tavır takınılmıyor mu? Bu baskılar karşısında inancı ve siyasi görüşü ne olursa olsun bütün göçmenler ve dolaylı olarak tüm Hollanda halkı zararlı çıkacaktır. Bütün bu olumsuzluklara karşı yapılacak en etkin mücadele azınlıkların kendi haklarını elde etmek ve savunmak amacıyla birleşmeleriyle başlar. Bu birleşme olsa olsa

ancak Türkçe bayrağı altında gerçekleşebilir. Her türlü siyasi görüşün üstünde olan Türkçe İçin El Ele altında birleşmek tek çözüm yoludur.

Türkçesiz olsak olmaz mı?

“Hollandalılar Türkçe bilmedikleri halde okulda başarılı olmuyorlar mı” diye bir soru aklınızdan geçebilir. “Her Türkçe bilmeyen suç mu işliyor” diye de sorabilirsiniz. Kendinize özgü bir din yorumunuz da olabilir. Elbette herkes doğru bildiğini kendinde uygulamakta serbesttir. Ancak insanın kendisi için istediği kişisel özgürlükler kadar azınlık hakları da kutsaldır. Şu gerçeği de unutmayalım. Türkçe ve Hollandaca bilen bir göçmen topluluğun zorla sadece Hollandaca bilen bir topluluğa dönüştürülmesi çocuklarımızın kişiliğinde o denli bir tahribat yapacaktır ki çocuklarımız bu yazıda açıklamaya çalıştığımız nedenlerden ötürü bilakis her alanda gerileyecek ve hiç bir zaman yerleşik toplumun başarı seviyesine ulaşamayacaktır. Öyleyse kesin bir şekilde “Türkçesiz olsak olmaz” diyebiliriz.

Şurası bir gerçektir ki Türkçe ile donanmış olan çocuklarımız başarılı oldukça, ailelerine, topluma ve insanlığa daha çok hizmet edeceklerdir.

Bazıları kapı kapı dolaşarak Türk velilere: “Nasıl olsa siz evde Türkçe konuşuyorsunuz okulda Türkçe derslerine ne gerek var” diyorlarmış. Eğer dedikleri doğru ise, her yerde sürekli Hollandaca konuşan ve Hollandaca medyayı takip eden çocuklara neden okullarda saatlerce Hollandaca dersleri veriliyor?

Türkçe İçin El Ele hareketi belki de “son barutumuzdur”!

Bir yıl kadar önce ben oldukça karamsardım. Ancak Türkçe İçin El Ele kampanyasının (<http://turkce-icin-el-ele.nl>) bir çığ gibi büyüyerek yürekleri fethetmesinden sonra artık hiç de karamsar değilim. Daha 10 ay önce bir kişinin başlattığı bu hareket şimdiki binlerin soluduğu bir nefese dönüştü. Herkesi kucaklayan ve bilimsel ilkelere

bağlı olarak çalışan Türkçe Eğitim Vakfı kuruldu. Bu vakıf Hollanda toplumuna uyumlu, okulda ve toplumda son derece başarılı gençler yetiştirmek için çalışmalarına başladı bile. Birbirinden değerli birçok uzmanımız gönüllü olarak vakfa katkıda bulunuyor. Birleşemez denilen insanlarımız kardeşlik duygusuyla birbirine kenetlendi. Amsterdam, Beverwijk, Den Haag, Drunen, Ede, Eindhoven, Gizele-Rijen, Hengelo, Nijmegen, Oss, Tilburg, Veghel ve Venlo kentlerinde Erzurum ve Sivas kongrelerini aratmayacak coşkunluklar yaşandı. Birçok kent de bu kervana katılmak için sabırsızlanıyor. Okullarla anlaşmalar yapılmaya başlandı. Genel müdür atandı. Yetenekli öğretmen arama çalışmalarına başlandı bile.

Ne kadar destek gerekli

Hollanda Türkçe Eğitim Vakfı'nın yönetim kurulu gönüllülük bazında çalışmalarını sürdürüyor. Ancak, eğitim kalitesinin sağlanması ve denetlenmesi için öğretmenlere belirli bir ücretin ödenmesi kaçınılmaz bir durum. Hollanda'da on binlerce ilkökul çağında çocuğumuz olduğuna göre haftada en az 4 saat Türkçe dersi vermek yüz binlerce Euro para tutuyor. Ancak bu toplanamayacak bir meblağ değil. Diyelim 5.000 kişi ayda 10 Euro verse, yılda 600.000 Euro eder. Gelirimiz ne olursa olsun bu konuda hepimiz bir şeyler yapabiliriz.

Bu da benden Türkçem

Şimdi söyleyin anneler ve babalar, Türk göçmen çocukların giderek daha serseri, hırsız, uyuşturucu bağımlısı, çete mensubu olmalarını mı istiyorsunuz? Giderek kendine güvenemeyen, aşağılık duygusu altında ezilen ve bunun neticesinde okulda başarılı olamayan gençlerden mi olmalarını istiyorsunuz? Ne Türkçeyi, ne Hollandacayı, ne de başka bir dili doğru dürüst konuşamayanlardan mı olmalarını istiyorsunuz? Çocuklarımızın zekâlarının gelişmesine engel mi olmak istiyorsunuz? Yanıtınız hayır ise, zaman **Bu da Benden Türkçem** deme zamanıdır.

Müslümanım diyenler, kültür faaliyetlerine katılanlar, camilerin ve Türk kültür derneklerinin giderek tek tek kapanmasını mı arzu ediyorsunuz? Hollanda'da doğanlar doğmayanlar, bir cemaate mensup olanlar olmayanlar, ideolojik veya siyasi görüşü farklı farklı olanlar, hanımlar, beyler, şimdi söyleyin bana, sizin ve çocuklarınızın giderek aşağılanmasını, ayrımcılığa uğramasını, haklarının ellerinden alınmasını mı istiyorsunuz? Yanıtınız hayır ise, zaman **Bu da Benden Türkçem** deme zamanıdır.

Dünyanın çeşitli yerlerinde kalbi Türkçe diye çarpanlar. Hollanda da çocuklarımızın giderek Türkçeden uzaklaşmalarına ve başarısızlığa itilmelerine göz yumacak mısınız? Yanıtınız hayır ise şimdi birleşme ve dayanışma zamanıdır. Aşağıdaki web sitesinde nasıl yardım edilebileceği anlatılmış. Haydi, herkes **Bu da Benden Türkçem** kampanyasına!

<http://turkce-icin-el-ele.nl/maddi-destek.html>

Kaynaklar

1. H. Slats, 'Zijn allochtonen criminelers dan autochtonen?', TVTA lezing, 24 february 2002, Enschede.
2. 'Schoolvoorbeeld: Informatie over oprichting van een Nederlandstalige onderwijsvoorziening in het buitenland'. Herziene uitgave, Mei 2004, Stichting NOB, Voorburg, Nederland.
3. S. L. Stolz, 'The importance of self confidence in performance', Department of Missouri Western State College, <http://clearinghouse.mwsc.edu/manuscripts/99.asp>
4. W. Vollebergh, 'Gemiste kansen. Culturele diversiteit en jeugdzorg', Inaugural presentation, Katholieke Universiteit Nijmegen (KUN) 2002.
5. Bialystock, E, 'Bilingualism May Keep the Mind Young: Knowing Two Languages May Slow Effects of Aging on the Mind', *Psychology and Aging*, June 2004; vol 19: pp 290-303. News release, American Psychological Association, my.webmd.com/content/article/88/100087.htm

Prof. Dr. Ir. Mehmet Akşit

Lancaster 20-22 Eylül ve 20 Ekim 2004 Enschede

© 2005 Mehmet Akşit. Bu yazılar ancak ticari olmamak koşulu ile kullanılabilir.